

R EVEIL-SERIE

ZINGEN VAN GODS GOEDHEID

JOHANNES TEMMINK

No. 598

Oktober 2023

De brug op de omslag staat symbool voor het doel van het Smytegeltfonds:

Preken uit de tijd van de Nadere Reformatie in het Nederland van de 17e en 18e eeuw overbrengen naar de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands zonder afbreuk te doen aan de geestelijke inhoud.

Zo mag de rijke boodschap van toen onverzwakt doorgegeven worden naar onze tijd, om de gemeente van nu te bouwen in het geloof. Opdat Jezus Christus de brug zal zijn tussen een verloren mensenkind en God.

JOHANNES TEMMINK

Johannes Temmink werd geboren als telg van een predikantengeslacht. Zijn grootvader Engelbertus, overleden in 1718, was predikant te Bleiswijk. Drie zonen werden eveneens predikant: Henricus in Kuilenburg, het huidige Culemborg, getrouwd met een dochter van de bekende Simon Simonides en overleden in 1727; Petrus, predikant aan den Hitzert (Zuid-Beijerland), stierf al op jonge leeftijd in 1713; en Wemmerus, die ook in 1727 overleed, was predikant te Vlaardingen.

De laatste was getrouwd met Cornelia Heinsius. Zij beiden waren de ouders van Johannes, die op 15 juli 1701 te Vlaardingen werd geboren. Hij was zeer begaafd en ging al op jonge leeftijd in 1718 theologie studeren in Leiden. Na zijn studie werd hij proponent in 1723 en op 25 februari 1725 bevestigd tot predikant in zijn eerste gemeente Korendijk, het huidige Goudswaard in de Hoekse Waard. In 1730 ging hij naar Purmerland, en na ruim een jaar al naar Schoonhoven. Zijn laatste gemeente werd die van de Gasthuiskerk in

Amsterdam, waar hij in 1740 de herdersstaf op zich nam. Na een ernstige ziekte werd hem verlot gegeven ook in de andere kerken van Amsterdam te preken, waarbij ongetwijfeld de grote toeloop tot zijn prediking een rol speelde. Velen zijn door zijn prediking gezegend. Hij bleef ongehuwd en overleed te Amsterdam op 26 oktober 1768.

Van hem zijn vele delen met preken in handschrift nagelaten. Zijn belangrijkste werk is: “Het Hogepriesterlyk gebed van Christus, of verklaring over het zeventiende capittel van het euangelium van Johannes, in XXIII leerredenen”, in 1769 uitgegeven te Amsterdam door Petrus Schouten. Toen hij deze preken hield, zagen velen in de gemeente telkens uit naar het vervolg. Mannen van naam spraken hun waardering over de leerredenen. Toen de prekenserie was beëindigd, drongen velen erop aan ze in druk te laten verschijnen. Maar Temmink was hiertoe niet over te halen. Na lang aanhouden is hij de preken in het net gaan uitschrijven en gaf hij toestemming ze na zijn dood uit te geven. We leren Temmink eruit

kennen als een gereformeerde piëtist, die zich beijverde om ‘aller ydelheid en der veelerley verderving van leer en zeden’ te weren, zoals het voorwoord vermeldt. Een preek die hij in 1762 tegen het kermisvieren had gehouden werd alsnog in 1852 uitgegeven.

Na zijn dood was er verschil van mening of hij de welmenende aanbieding van het Evangelie leerde. Zowel voor- als tegenstanders van dit strijdpunt schreven met hoogachting over Johannes Temmink en rekenden hem tot hun geestverwant.

Belangrijker is dat hij met het boek zijn gemeente van Amsterdam een geestelijk testament heeft nagelaten. In de preken wordt ‘verstandig en voorzichtig leiding gegeven, hartsgebreken worden nauwkeurig ontdekt, de gepaste vertroosting zijn bijzonder innemend. Hij wijst op de paden van het recht, opdat de onder het oog gebrachte zonden worden vermeden. Gods gunstgenoten worden bemoedigd’. Aldus het voorwoord van zijn ambtgenoot Johannes Boskoop. Uit alles blijkt dat Johannes Temmink een beproefd en gelovig kind van God was.

Bronnen:

- Biografisch Lexicon voor de Geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 4, pag. 418-419.
- Het blijvende Woord, Leerdam 1991, deel 2, pag. 203-205.

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands. Ze is afkomstig uit ‘Onuitgegevene leerredenen over Psalm 42. Naar het eigen handschrift’. Uitgegeven te Amsterdam in 1836.

Het is de vierde preek. Eerder verscheen in de Reveilserie de eerste preek over de verzen 1 en 2 (nr. 478, oktober 2011). De toen bestaande onduidelijkheid over de onvindbare auteur W. Temminck is opgehelderd. Ook die preek is van de hand van Johannes Temmink, zo blijkt uit bovengenoemd werk. De tweede preek over vers 3 werd uitgegeven onder nr. 586 (augustus 2022), en de derde preek over vers 6 onder nr. 588 (september 2022).

ZINGEN VAN GODS GOEDHEID

door

JOHANNES TEMMINK

”Maar de Heere zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn; het gebed tot de God mijns levens”.

Psalm 42:9

Hoe ongunstig de profeet Jona ook bekend staat, de wonderen die God ons in het boek Jona laat zien, zijn heel opmerkelijk, en dat geldt ook voor zijn gedragingen (Jona 1 en 2). We weten dat hij door de Heere naar Ninevé gezonden werd om de stad vanwege haar goddeloosheid haar komende ondergang aan te kondigen. Jona heeft dit bevel niet opgevolgd, omdat hij dacht dat het een strafaankondiging was waaraan een voorwaarde verbonden was. Daardoor zou hij het gevaar lopen

voor een valse profeet te worden gehouden. Hij slaat op de vlucht overzee, maar door een verschrikkelijke storm werd de zee zó onstuimig dat de zeelieden niet meer dachten dat ze gered konden worden. Jona moest toegeven dat deze storm hun overkwam vanwege zijn ongehoorzaamheid. Zij konden alleen gered worden als ze hem in de zee wierpen. Toen alle pogingen tot redding geen resultaat hadden, hebben ze dat ook gedaan. Toen beschikte God een grote vis die Jona opslokte en na drie dagen levend uitspuwde op het droge. Lees ook het gelovige gebed van Jona in de vis (Jona 2).

God heeft met het sturen van deze profeet naar die heidense stad Zijn volk Israël een krachtig en beschamend voorbeeld willen geven. Israël weigerde zich te bekeren en bleef onder alle waarschuwingen en bedreigingen van zijn profeten onverbeterlijk. Deze onwetende en goddeloze mensen in Ninevé hebben na de waarschuwingen van Jona diep gebogen voor God (Jona 3) en ze zijn een helder bewijs van Gods goedheid voor berouwvolle zondaars. Uit Mattheüs 12:40 weten we dat de

uitzonderlijke geschiedenis van Jona voor het gelovige Israël als het ware een schilderij is van de dood en opstanding van de Messias. Maar uit deze ontmoeting met Jona en uit zijn gedrag kunnen ten behoeve van Gods kinderen ook nog andere lessen getrokken worden. Eén van die lessen is dat de Heere de ongehoorzaamheid aan Zijn uitdrukkelijke bevelen soms streng straft. Ze kunnen in gevaren en onoverkomelijke moeilijkheden komen waaruit verlossing volstrekt onmogelijk lijkt. Maar we zien ook hoe de Heere hen kan en wil verlossen in een wonderlijke en voor ons niet te doorgronden weg. Het gedrag van Jona kan voor Gods kinderen een voorbeeld zijn om zich te onderwerpen aan de rechtvaardige straf over hun zonden. En... hoe toornig de Heere ook is, hoe eerlijk de straf en hoe uitzichtloos de verlossing, toch moeten ze de toevlucht tot Hem nemen in hun gebeden. Ze mogen met Jona geloven op hoop tegen hoop, want zijn ziel werd gered (Jona 2).

Om het nut van dit onderwijs niet met nog meer argumenten en voorbeelden uit te breiden,

letten we hier op het gedrag van David die zich in grote nood bevond. In zijn vlucht voor Absalom werd hij vanwege zijn grote zonden in benauwdheid gebracht door de straffende hand van de Heere. Zijn toestand kwam heel goed met die van Jona overeen (vers 8). David maakt de omstandigheden waarin hij zich bevindt in zijn gebed aan de Heere bekend (vers 7-8). In vers 9a spreekt hij tot Gods volk over de hoop van zijn geloof op verlossing, en in vers 9b-11 laat hij zien welke uitwerking dit heeft op zijn gedrag.

We zullen dus letten op:

1. Davids hoop.
2. Wat dat in zijn gedrag uitwerkt.

1.

Het lijkt erop dat David, die in onze tekst in de derde persoon over God spreekt, zich hier weer tot de gelovigen richt. Dat is niet vreemd, omdat deze psalm als onderwijs voor hen is bedoeld. Dit gedeelte verdient hun intense aandacht, omdat hier het gedrag van een gelovige wordt getekend in de meest zware beproevingen, met als doel

hem hierin na te volgen. Let erop dat vers 9 zonder verbindingswoord aan het voorgaande verbonden is. Het kan dus gezien worden als een vervolg op het *gedenken* in vers 7, terwijl vers 8 dan als een afzonderlijke gedachte is tussengevoegd. David laat daarmee zien dat zijn ziel in de Heere een grond vindt om te hopen. In haar grootste nood slaat ze haar oog gelovig op de Heere; ze wendt zich tot Hem en ervaart dat Hij gereed staat om te helpen. De Statenvertalers hebben echter het woord ‘*Maar*’ aan het begin van ons vers toegevoegd als een tegenstelling met vers 8. Dat past ook heel goed in het verband van de psalm. De tegenslagen leken erop te wijzen dat God vergeten heeft genadig te zijn en dat er niet meer op verlossing gehoopt mag worden. *Maar*, hoe somber David zijn toestand ook schildert, zijn geloof lijdt in de golven geen schipbreuk, want het is niet Gods bedoeling om hem te verdelgen. In de natuur komt het vaak voor, maar in de genade wordt het altijd ervaren, wat we lezen in Psalm 107:29-30: ‘Hij doet de storm stilstaan, zodat hun golven stilzwijgen. Dan zijn zij verblijd, omdat zij

gestild zijn, en dat Hij hen tot de haven van hun begeerte geleid heeft.’

In onze tekst letten we eerst op de zaak die hij hoopt, en vervolgens op zijn hoop zelf.

Het zijn twee dingen die hij hoopt:

- a. *De Heere zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en:*
- b. *des nachts zal Zijn lied bij mij zijn.*

a. Het eerste wat hij hoopt is: *De Heere zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden.*

Let erop dat David niet, zoals bij andere koningen en strijdbare personen het geval is, zijn heil verwacht van zijn eigen beleid en moed, of van de hulp van trouwe vrienden en dappere soldaten. Davids verwachting is alleen gevestigd op de Heere, Die de hoogste Koning is over de hele aarde, onveranderlijk en volmaakt in Zichzelf. David heeft in praktijk gebracht wat hij gezongen heeft in Psalm 33:16-19: ‘Een koning wordt niet behouden door een groot leger; een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard feilt ter overwinning, en bevrijdt niet door zijn

grote sterkte. Zie, het oog des HEEREN is over hen die Hem vrezen, op hen die op Zijn goedertierenheid hopen. Om hun ziel van de dood te redden, en om hen bij het leven te houden in de honger.’

Met de *goedertierenheid* wordt hier niet bedoeld de overvloed van goedheid die de Heere Zelf bezit in Zijn volmaakte Wezen, of Zijn liefde die Hij heeft voor al Zijn schepselen. Nee, de goedertierenheid is hier de directe uiting van Gods liefde voor Zijn kinderen.

Er zijn in de natuur en in de genade vele en veel verschillende vormen van goedertierenheid; zie Psalm 106:7 en 45. Hier worden de goedertierenheden niet nader aangegeven; we kunnen alleen het een en ander opmaken uit de omstandigheden van de dichter. David verlangde naar verlossing uit zijn ellende, of dat hij in die ellende door God beschermd zou worden, zodat het niet zou uitlopen op de complete ondergang van hemzelf, zijn gezin, zijn volk en de gemeente des Heeren. We lezen in Klaagliederen 3:22: ‘Het zijn de goedertierenheden des

HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben.’ David verlangde naar de ondersteuning van zijn ziel (vers 7), omdat hij op het punt stond te bezwijken, zoals we ook lezen in Psalm 94:18. ‘Toen ik zeide: Mijn voet wankelt; Uw goedertierenheid, o HEERE, ondersteunde mij.’ Het was Davids gebed dat de Heere niet in toorn, maar als een Vader Zich aan zijn ziel wilde openbaren. Hij wilde van deze liefde zo graag een bewijs hebben in zijn hart. In Psalm 63:4 zegt David: ‘Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen.’

Als hij zou kunnen geloven dat deze ellende geheiligd wordt aan zijn hart tot reiniging en genezing van de zonden die hem in deze poel van ellende gestort hebben, dan zou dat een heerlijk bewijs zijn van de goedertierenheid van de Heere. We lezen in Psalm 119:71 en 74: ‘Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde. Ik weet, HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt.’ Omdat de dichter nu zo ruim spreekt,

mogen we ervan uitgaan dat hij werkelijk ook veel verwacht. Hij wil de Heere geen beperking opleggen, of op een brutale manier een grens stellen aan zijn geloofsverwachting. Hij laat het aan de Heere over hoe Hij Zijn knecht wil helpen.

David heeft weer hoop gekregen omdat de Heere spreekt; dit drukt hij uit met het woord *gebieden*. Als een mens voor een ander mens een goede daad verricht, wordt het woord *gebieden* nooit gebruikt, maar zo wordt wel dikwijls over een daad van God gesproken. Vergelijk Psalm 44:5, Psalm 68:29, Psalm 111:9, Psalm 133:3, en meer plaatsen.

Het woord ‘gebieden’ kan op verschillende dingen nadruk leggen.

- God hoeft maar één woord te spreken, zoals dat geldt voor Zijn scheppingsdaden en Zijn voorzienigheid. We lezen in Psalm 33:9: ‘Want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er.’ Elke zegen is afhankelijk van Zijn vrije wil.
- De Heere heeft de macht om alle schepselen, engelen en mensen, vrienden en vijanden en

ook alle omstandigheden te gebruiken als Zijn dienaars. Hij kan hun bevelen geven tot zegen van Zijn volk, zoals een heer zijn ondergeschikten beveelt. We lezen in Klaagliederen 3:37-38: ‘Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo de Heere het niet beveelt? Gaat niet uit de mond van de Allerhoogste het kwade en het goede?’

- De wil van de Heere om het goede aan Zijn schepselen te geven, is niet slechts een onzekere wens of een zwakke poging, maar een gezaghebbend bevel dat niemand kan of mag tegenspreken. ‘Zoek in het boek des HEEREN, en lees; niet een van deze zal er feilen, het een noch het ander zal men missen; want mijn mond zelf heeft het geboden, en Zijn Geest Zelf zal ze samenbrengen’ (Jes. 34:16).

b. Het tweede punt van zijn hoop is: *en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn.*

Iedereen weet wat een lied is. Het is een bepaalde schikking van woorden en zaken die samengesteld zijn volgens bepaalde regels van kunst en maat en op een melodie kunnen worden gezongen. Aan het misbruik

door lichtzinnige en onkuise mensen gaan we nu voorbij. Maar bij het goede gebruik werden deze liederen gemaakt om belangrijke gebeurtenissen beter in het geheugen te bewaren. Het bewijs zien we in verschillende hoofdstukken uit de Bijbel.¹ Vooral in tijden van vreugde en bij het ontvangen van zegeningen werden liederen gezongen (zie b.v. Psalm 33:3, 40:4, Jakobus 5:13). David spreekt hier over *Zijn* lied, niet omdat God de dichter ervan was, maar omdat Hij er het grote Voorwerp en Onderwerp van is, zoals dat ook het geval was met het lied dat Mozes in Deuteronomium 32 maakte. Dit lied van David is gericht op de verhoging van Gods eer en lof, Zijn heerlijkheid, Zijn volmaakte eigenschappen en Zijn wonderlijke werken (zie ook Psalm 137:4 en Jesaja 12:2).

Als dit lied in de ziel van David leeft, zal hij zingen. Als wij dadelijk gaan spreken over dag en nacht, zullen we de bijzonderheden van de inhoud van dit lied beter kunnen begrijpen.

1 Zie b.v. Exodus 15, Richteren 5, 1 Samuël 2, Deuteronomium 32, Jesaja 32.

Het staat in verband met het *gebieden* (want de woorden *zal zijn* staan niet in het Hebreeuws), waardoor het kan betekenen dat de Heere hem zangstof zal geven en dat hij de Heere moet loven voor Zijn barmhartigheid. Deze betekenis ligt er zeker in, maar het betekent toch ook dat David van harte bereid en in staat is om te zingen. Zijn ziel is nu immers niet meer neergebogen, maar vrolijk in de Heere. En daarom kan hij nu de Heere loven en prijzen; zie Spreuken 25:20, Psalm 137:2, Jakobus 5:13.

Het past zo ook goed bij het voorafgaande vers 8, want als de ziel in nood is, zal ze tot God klagen, maar als ze verlost wordt, zal ze bereid zijn Hem te danken. David zingt in Psalm 108:2: ‘O God, mijn hart is bereid; ik zal zingen en psalmzingen, ook mijn eer.’ De kinderen van God gedragen zich niet als huichelaars (Jona 2:8-9).

Van de twee zaken waarop David hoopt, wordt nu nog wat meer gezegd wat de tijd betreft: het gaat over *des daags* en *des nachts*. Dat wordt verschillend uitgelegd.

Sommige uitleggers denken dat de tekst wil zeggen dat de goedertierenheid niet alleen overdag wordt ervaren en dat het lied niet alleen in de nacht wordt gegeven, maar dat beide zaken op alle tijden kunnen plaatsvinden. Het is alleen de dichterlijke stijl waardoor het zo gezegd wordt. David wil hier zeggen dat de Heere hem overdag én 's nachts zal helpen en hem dan opwekt om te zingen tot Gods lof. Anderen benadrukken het onderscheid, maar dan zó dat daarmee een spoedige uitredding wordt bedoeld. Het gebod dat overdag gegeven wordt, zal heel spoedig worden uitgevoerd, zodat hij vóór de avond gered is. En dan zal hij in de nacht een danklied aanheffen. Deze uitleg is meer spitsvondig dan ter zake.

Het is een betere uitleg om de dag en de nacht zinnebeeldig op te vatten als tijden van voor- en tegenspoed. David wil zeggen dat de Heere eens een dag van blijde verlossing zal geven en dat hij dan Gods barmhartigheid zal ervaren. Maar zijn hart zal, zolang hij zich in een nacht van droefheid bevindt, door het gelovige vooruitzicht op de komende dag zó gesterkt worden dat hij vrolijk kan zingen. Het is voor

het leven van het geloof niet vreemd dat men zich in de hoop kan verblijden.

Toch lijkt het mij passender om de dag en de nacht hier meer letterlijk te nemen en aan elk van beide een bijzondere zegen toe te schrijven.

In de Schrift wordt dikwijls van bijzondere zegeningen en zielservaringen gesproken, die juist op die tijden plaatsvinden. Denk aan Psalm 6:7: 'Ik ben moede van mijn zuchten; ik doe mijn bed de ganse nacht zwemmen; ik doornat mijn bedstede met mijn tranen.' Zie ook Psalm 119:62, 77:7, en 92:3. In Job 35:10 lezen we: 'Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in de nacht?' Psalm 3 is ook gedicht tijdens een overdenking in de nacht; we lezen immers in vers 6: 'Ik lag neer en sliep; ik ontwaakte, want de Heere ondersteunde mij.'

De goedertierenheid die David overdag ontvangt, ziet dan op de zegen die God zal gebieden als hij druk bezig is met zijn werkzaamheden, zijn beraadslagingen, zijn oorlogen, zijn reizen, zijn tegenslagen. Hij heeft Gods zegen en hulp nodig voor de uitwendige zaken; en voor het leven van zijn

ziel wil hij zo graag licht, sterkte en troost ondervinden.

Zijn lied in de nacht geeft in algemene termen aan dat David voor alle weldaden God met blijdschap zal prijzen in de stilte van de eenzaamheid. Die tijd is daarvoor meer geschikt dan de dag, omdat de drukke bedrijvigheid van het leven aan het hof of het voeren van een oorlog daarvoor nauwelijks gelegenheid biedt. We lezen in Psalm 149:5. ‘Dat Zijn gunstgenoten van vreugde opspringen, om die eer; dat zij juichen op hun legersteden.’

In het bijzonder zal David ervaren dat God hem in uitwendige omstandigheden veiligheid biedt tegen gevaren en inwendig zijn ziel vertroost. Zo zal hij een tijd van rust ontvangen, waarover zijn hart blij en dankbaar zal zijn. Daarvan lezen we in Psalm 3:6: ‘Ik lag neer en sliep; ik ontwaakte, want de Heere ondersteunde mij.’ Sommigen rekenen onder de stof die ’s nachts bezongen kan worden, ook het gezicht van de sterrenhemel; zie Psalm 8. De nacht is de tijd dat de gevaren groter zijn en dan heeft hij de

bewaring van God extra nodig, want hij kan zich dan minder goed verdedigen. We lezen in Psalm 92:3. ‘Dat men in de morgenstond Uw goedertierenheid verkondige, en Uw getrouwheid in de nachten.’ Dat geldt ook voor een kind van God dat zich op zijn bed mag neerleggen om te rusten van al zijn werk en zo een zalige nieuwe dag verwachten. Het komt mij echter voor dat dit niet de inhoud is, of hij moet hiermee zijn gewone werk bedoelen dat hij, als hij uitgerust is, weer op zich neemt.

Deze zegeningen ziet David voor de toekomst als een zekerheid: *het zal zo zijn*. Hij mocht dat ook doen, want hij was zich bewust van zijn aandeel in de genade, vers 7. Dan werkt de bevinding hoop (vers 6), en die wordt versterkt door Gods beloften. We lezen in Job 5:19: ‘In zes benauwdheden zal Hij u verlossen, en in de zevende zal het kwaad u niet aanroeren.’ Maar David heeft ook bijzondere beloften ontvangen, zoals de belofte dat God zijn koninkrijk tot in eeuwigheid zal bevestigen (2 Samuel 7:12). David was soms wel in vertwijfeling, maar toch was hij niet moedeloos. Hij vleide zichzelf

niet, maar zijn hoop was gegrond op waarheid.

2.

De hoop heeft voor David een zegenrijk gevolg. Daarover wordt in vers 9 gesproken, en in vers 10 en 11 wordt dat verder uitgewerkt.

Dat is namelijk *het gebed tot de God mijns levens*. Hieraan kan nog worden toegevoegd dat dit bij hem zal zijn of komen. Laten we nu aandacht geven aan datgene waar het David om ging. Het ging hem om *God*, namelijk de *sterke* God Die in staat is zulke grote zaken uit te werken. Hij noemt deze God: *de God mijns levens*, en op een andere plaats: *de God mijns Heils* of *de God van mijn sterkte*.

Deze woorden kunnen betrekking hebben op het natuurlijke leven – het leven dat nu gevaar liep. De Heere is daarvan de enige Schepper en Hij onderhoudt het nog steeds. Als David zó naar de Heere ziet, is Hij het ware Voorwerp van aanbidding en vertrouwen in dit gevaar. Zijn leven ligt veilig in de handen van de Heere, en niet in de macht van zijn doodsvijanden.

Maar omdat David hier voornamelijk het oog

gericht heeft op het leven van zijn ziel (zie vers 2 -5), zal dit het belangrijkste zijn wat hij bedoelt. Ik kan nu niet beschrijven hoe de Heere dit leven in Christus schenkt, door de Heilige Geest uitwerkt en ook in stand houdt. Dat is het werk van de sterke God alleen, ja, het werk waarin de Heere al Zijn goddelijke kracht en al Zijn volmaakte eigenschappen tentoonspreidt waarop het is gefundeerd. 'Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God' (Kol. 3:3). Het leven van de ziel is in Hem te vinden en het leeft; ja, het leeft alleen gelukzalig in Zijn gemeenschap, zoals dat bleek in vers 2-3. Ik heb nu niet de gelegenheid dit verder uit te werken.

Het gebed van David is gericht tot deze God. Het Hebreeuwse woord kan worden afgeleid van een werkwoord met de betekenis van *oordelen, gericht oefenen*, en dat past dus heel goed bij zijn toestand. Hieruit blijkt duidelijk dat David hier voornamelijk spreekt over het leven van zijn ziel.

Dit past heel goed bij de blijde hoop. Aan de ene kant erkende hij dat deze goedheid van God een genadegave is, en dat hij het recht

hierop bij zijn hemelse Rechter totaal verloren had. Aan de andere kant maakt deze hoop niet werkeloos, maar maakt ze hem ijverig in het waarnemen van de middelen en de door God ingestelde geboden.

Toepassing

We gaan over tot de toepassing. Daarbij zien we dat de rechtvaardige en de goddeloze hetzelfde overkomt, maar toch is het gedrag van beiden onder de last van bittere tegenslagen niet hetzelfde.

a. Wat wordt door weinig mensen erkend dat het alleen de Heere is Die ons in Zijn goedertierenheid kan helpen. Dat zien we als men zijn redding en hulp niet bij Hem zoekt, maar bij zichzelf, bij andere mensen, ja, soms zelfs in de hel.

Als er mensen zijn die de Heere al eens zoeken in het gebed, dan is het hun vaak alleen maar te doen om verlossing uit tijdelijke moeilijkheden. Dan heeft men alleen het genieten van uiterlijke zegeningen op het oog. Men denkt niet aan de goedertierenheden die beter zijn dat

het leven, en men is niet gericht op de genezing van het hart door alle tegenslagen. ‘Zij roepen ook niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hun legersteden; om koren en most verzamelen zij zich, maar zij weerstreven tegen Mij’ (Hos. 7:14).

En als de Heere in Zijn algemene goedheid eens verlossing schenkt, Zijn zegen doet ervaren en deze zegen dag op dag vernieuwt – waaraan worden dan de nachten besteed? Veel mensen beantwoorden deze goedheid met goddeloze en zondige daden. Ze brengen hun tijd door in zwelgpartijen en in dronkenschap, in slaapkamers en ontuchtigheden. Of bent u in uw uitwendige leven niet zo goddeloos? Waar is dan uw lied en uw gebed? De een zoekt zijn slaappleaats op en gaat liggen, net zoals een dier doet; een ander prevelt nog een formuliergebed, maar zonder dat het hart erbij betrokken is en soms half slapend. ‘Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in de nacht?’ (Job 35:10).

U die al uw godsdienstige plichten met meer ernst waarneemt, hoe is het met uw gebed gesteld? Komt u ooit weleens als een arme

bedelaar smekend om zegeningen die u niet meer verdiend hebt, of als een schuldige misdadiger bij uw Rechter om Hem om genade te bidden? Gaat het u vooral om het leven van uw ziel dat God in u werken moet? Hebt u uw rust en uw hoop niet gevonden in het vervullen van uw plichten? Maar gaat het u wel om de Heere? Uw bidden en uw vertrouwen zullen tevergeefs zijn als u de Heere niet ontvangen hebt als de God van het verbond en Hij niet een goddelijk leven in u verwekt heeft. Dan wordt al het goede van de dag en van de nacht u *zonder* Gods gunst gegeven. Dat betekent dat u toorn vergadert als een schat. Uw ziel loopt dan dag en nacht gevaar dat deze toorn u treft. U kunt de Heere niet anders zien dan als een God Die u naar Zijn onveranderlijke recht zal straffen met de dood – in een angstige nacht die nooit meer zal eindigen.

O, mens die zo rustig leeft, zult u niet eens wakker worden uit de nacht van uw geestelijke doodslaap? En mensen die ontwaakt zijn, staat u niet eens op om te bidden om bekering en Christus te zoeken? Het is God Die in u een ander leven moet werken. Zoek het

daarom niet bij uzelf! Maar geef het ook niet in moedeloosheid op als u ervaart en ziet dat u bij de Heere alles verzondigd hebt. Het hangt alleen af van God en van Zijn vrije en almachtige spreken tot hen die in hun bloed liggen te wentelen. ‘En dit is het getuigenis, namelijk dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft; en dit leven is in Zijn Zoon’ (1 Joh. 5:11).

b. Kinderen des Heeren, u allen die God mogen kennen, laat de Heilige Geest u toch door de pen van David onderwijzen. Hij laat u zien hoe hij in de grootste nood en diepste beproevingen staande bleef door het geloof. Hij laat u ook zien hoe u zich daarin moet gedragen.

Maar het gaat in het leven van veel kinderen van God als op de velden van Moab: ‘Alzo dat de blijdschap en vrolijkheid weggenomen is van het vruchtbare veld, en in de wijngaarden wordt niet gezongen, noch enig gejuich gemaakt; de druiventreder treedt geen wijn uit in de wijnbakken, ik heb het vreugdegeschrei doen ophouden’ (Jes. 16:10).

Dit heeft verschillende oorzaken. De Heere

kan een mens uitwendig zware tegenslagen doen ondervinden en inwendig in zware beproevingen brengen. Dan laat Hij Zijn goedheid en genade niet in het hart ervaren, zoals in het verleden. De ziel lijkt dan op haar Zaligmaker Die in Psalm 22:3 uitriep: ‘Mijn God! Ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet; en des nachts, en ik heb geen stilte.’ Maar in haar gedrag zien we meer van Psalm 77: 8-10: ‘Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Sela.’ Ja, de zalige betrekking op God wordt uit het oog verloren; en daardoor wordt het erg donker in het hart. Maar Psalm 112:4 blijft gelden: ‘De oprechten gaat het licht op in de duisternis; Hij is genadig, en barmhartig, en rechtvaardig.’ Ja, nu bent u bang dat u niet oprecht bent, maar u vergeet dat u in plaats van al dat redeneren beter kunt roepen tot de God van uw leven, Die spreekt: ‘Daar zij licht.’ Het is ook niet

goed dat u dikwijls te veel voorwaarden stelt welke tekenen van goedertierenheid u hebben wilt, want dan schrijft u God de les voor. U blijft te veel kijken op uw ellende en treurige omstandigheden. Daardoor erkent u onvoldoende dat u veel redenen hebt om te zingen van de zegeningen, de vergeving van zonden en de beloften. Het is ook mogelijk dat u het machtige en vrije van Gods bevelen niet genoeg erkent, en dat u niet duidelijk beseft dat God de God van uw leven is. Voor het goede dat u overkomt, zoekt u te veel andere oorzaken; u hebt te veel angst voor tegenslagen en u hebt te veel in andere dingen het leven gevonden.

Hoewel niemand van de oprechte vromen zonder verdriet is en soms door smart wordt overmeesterd, hebben velen toch wel redenen om van Gods goedheid te zingen. Klaag daarom niet steeds over tegenslagen of over uw zondigheid. Zing maar eens, al is het met betraande ogen. Weest u bewust van de goedertierenheden in de natuur en in de genade die u gedurende de dag ontvangt, en dank daarvoor als de dag voorbij is.

Kijk in de nacht eens terug, maar kijk ook vooruit wat u nog mag verwachten op grond van uw verbond met God en de daarbij behorende beloften van deze machtige Gebieder in alle dagen en nachten van uw leven. 'Ik, de HEERE, behoed die, elk ogenblik zal Ik hem bevochtigen; opdat de vijand hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag' (Jes. 27:3).

Ja, houd ook de laatste dag van uw leven veel in het oog en de goedertierenheid die Hij u dan zal geven. Dan mag u met Psalm 121 de rust ingaan en daarmee ook ontwaken. We lezen in Psalm 59:17-18. 'Maar ik zal Uw sterkte zingen, en des morgens Uw goedertierenheid vrolijk roemen, omdat Gij mij een Hoog Vertrek zijt geweest, en een Toevlucht ten dage, toen het mij bang was. Van U, o mijn Sterkte! zal ik psalmzingen; want God is mijn Hoog Vertrek, de God van mijn goedertierenheid.' Bent u bang dat u dit niet hebt verdiend en vreest u de boosheid van uw vijanden? Weet dan dat uw leven in Gods hand is en nergens anders. Beveel uw leven aan Hem in een aanhoudend gebed en zoek uw leven alleen in

Hem te vinden. ‘De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wie zou ik vrezen? De HEERE is mijn levenskracht, voor wie zou ik vervaard zijn?’ (Ps. 27:1). Hij leeft eeuwig en u in Hem. Zijn lied zal eenmaal bij u zijn en blijven tot in eeuwigheid.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING "SMYTEGELT-FONDS"

Voorzitter
Ds. J.A. Kloosterman, Lunteren

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
"Smytegeltfonds", Putten

Abonnement: € 14,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl

